

Motion till riksdagen 2018/19:2763

av **Andreas Carlson m.fl. (KD)**

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Åklagarmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Sveriges Domstolar och tillkännager detta för regeringen.

Tabeller

Tabell 1 Anslagsförslag 2019 för utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (KD)
1:1 Polismyndigheten	24 753 720	+720 000
1:2 Säkerhetspolisen	1 565 509	
1:3 Åklagarmyndigheten	1 535 760	+70 000
1:4 Ekobrottsmyndigheten	685 548	
1:5 Sveriges Domstolar	5 684 514	+560 000
1:6 Kriminalvården	8 760 540	+450 000
1:7 Brottsförebyggande rådet	149 806	
1:8 Rättsmedicinalverket	429 169	
1:9 Gentekniknämnden	5 615	
1:10 Brottsoffermyndigheten	47 685	+20 000
1:11 Ersättning för skador på grund av brott	121 953	
1:12 Rättsliga biträden m.m.	2 356 357	
1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	39 987	
1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	24 174	
1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	47 157	

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (KD)
1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten	18 924	
1:17 Domarnämnden	8 441	
1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet	108 000	
<i>Nya anslag</i>		
Kommunala insatser mot våldsbejakande terror		+30 000
Beredskapspolis		+40 000
Forced marriage unit		+10 000
Summa	46 342 859	+1 900 000

Miljoner kronor

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet	2019	2020	2021
1:1 Polismyndigheten	+720	+1 530	+1 548
1:2 Säkerhetspolisen			
1:3 Åklagarmyndigheten	+70	+130	+170
1:4 Ekobrottsmyndigheten			
1:5 Sveriges Domstolar	+560	+410	+410
1:6 Kriminalvården	+450	+600	+800
1:7 Brottsförebyggande rådet			
1:8 Rättsmedicinalverket			
1:9 Gentekniknämnden			
1:10 Brottsoffermyndigheten	+20	+20	+20
1:11 Ersättning för skador på grund av brott			
1:12 Rättsliga biträden m.m.			
1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.			
1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar			
1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete			
1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsmyndigheten			
1:17 Domarnämnden			
1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet			
<i>Nya anslag</i>			
Kommunala insatser mot våldsbejakande terror	+30	+30	+30
Beredskapspolis	+40	+40	+40
Forced marriage unit	+10	+10	+10
Summa	+1 900	+2 770	+3 028

En fungerande rättsstat – oumbärlig för ett gott samhälle

En fungerande rättsordning är oumbärlig för ett gott samhälle. Rättsväsendet måste utvecklas så att det kan möta morgondagens behov och påfrestningar och garantera medborgarna rättstrygghet i ett internationaliserat samhälle. I ett gott samhälle överförs de demokratiska värdena och värderingarna från generation till generation. Utan dessa kommer relationerna mellan människor inte att fungera i vardagslivet. Tilliten och förtroendet måste utgå ifrån att respekten för varje människas unika värde är införlivad hos varje medmänniska. Rättsstatens uppgift är att ge en ram för dessa värden. Den skall syfta till att skapa en samlevnad med trygghet och respekt mellan människor och bidrar därmed också till att upprätthålla samhällets grundvärden.

Den kristdemokratiska rättspolitiken bygger på insikten om människans ofullkomlighet. Brottslighet har alltid förekommit och kommer alltid att förekomma. Staten ska sträva efter att begränsa brottsligheten så långt det är möjligt. Det är avgörande för att upprätthålla människors förtroende för polisen och det övriga rättsväsendet.

Polisen ska vara effektiv och ges de verktyg som behövs för att på ett slagkraftigt och rättssäkert sätt komma åt vardagsbrottsligheten. Detta är viktigt för att allmänhetens förtroende för polisen och det övriga rättsväsendet ska upprätthållas.

Svensk polis har stora problem. Situationen är mycket ansträngd. I ljuset av gängskjutningar som uppstår i de utsatta områdena runt i landet dräneras polisens resurser. Den utvecklingen förstärks ytterligare av att brotten är svårutredda eftersom få är villiga att prata med polisen. Resursbristen förvärras också av att brotten inte är enskilda händelser, utan en del av en brottskedja som involverar exempelvis narkotikahandel, övergrepp i rättssak och andra brott. Om en person grips, tar andra dennes plats i det kriminella nätverket. Slås ett kriminellt nätverk ut, etablerar sig ett annat. Polisen behöver kraftiga resurstillskott för att med uthållighet kunna stävja utvecklingen. Idag blir konsekvensen i stället att andra brottslingar går fria. Våldtäktsanmälningar, sexualbrott mot barn, bostadsinbrott med mera läggs på hög när polisens resurser koncentreras mot gängen. Den utvecklingen måste brytas, främst med hjälp av fler poliser. Människor som blir utsatta för brott måste kunna lita på att rättsväsendet agerar. Ett rättsväsende som står upp för de mest utsatta är en förutsättning för ett gott samhälle som håller samman.

Kristdemokraterna menar att all brottslighet, även den så kallade vardagsbrottsligheten, måste bekämpas. Idag avskrivs många polisanmälningar, framför allt gällande bostadsinbrott och skadegörelse, närmast omgående. Där är upplärningsfrekvensen också oroväckande låg, endast tre procent av brotten klaras upp. Det finns därför en betydande risk att många i dag uppfattar att polisanmälningar vid exempelvis bostadsinbrott görs för försäkringsbolagets räkning för att få ut ersättning, sedan avskrivs ärendet om det inte finns klara bevis vilket det sällan gör. Detta är mycket olyckligt eftersom det leder till att allmänheten förlorar sitt förtroende för polis och rättsväsende. Alla brott, inklusive bostadsinbrott, överfall, våld och hot, bilstölder, klotter och skadegörelse, ska snabbt utredas. Även den grova gränsöverskridande brottsligheten, den ekonomiska brottsligheten, mc-gäng med grov kriminell belastning, den alltmer växande ungdomsbrottsligheten såsom gängbrottsligheten, brott med rasistiska inslag samt våld mot kvinnor och barn ska bekämpas kraftfullt. Nödvändiga åtgärder ska vidtas för att bekämpa barnpornografi- och narkotikabrott samt människohandel.

Brottsligheten måste mötas med både kortsiktiga och långsiktiga åtgärder. Snabba insatser krävs exempelvis genom lokalpolisverksamhet, samarbete mellan polis och socialtjänst samt då det gäller unga människor mellan skola, föräldrar, väl fungerande ungdomsrotlar och narkotikarotlar.

Det långsiktiga arbetet som handlar om förebyggande insatser är också av största vikt. Vi hävdar att de vuxnas insatser betyder mycket för att få barn och unga att avstå från att börja begå brott. Föräldrar och andra vuxna som har ansvar för barnuppfostran måste därför stöttas i sin uppgift. Det är de vuxna i familjen och i skolan som ska ge ungdomarna sin identitet och sociala trygghet, inte gängmedlemmar som i många förorter till storstäderna. Vi måste också kunna stötta de vuxna så att de kan vara närvarande och delaktiga i de ungas liv. Fasthet och konsekvens är viktiga signaler i detta preventiva arbete. Att de vuxna i familjen får mer tid för barnen har en rad positiva följdverkningar för barnet. Det är i sig brottsförebyggande. Familjestabilitet bör därför eftersträvas som ett grundläggande mål för samhället och även som en brottsförebyggande resurs.

Kristdemokraterna presenterar en bred satsning på svenskt rättsväsende. När Polismyndigheten tillskjuts kraftiga resurstillskott måste även övriga rättsväsendet stärkas för att inte skapa flaskhalsar och ineffektivitet i den så kallade rättskedjan.

För 2019 års budget anvisar Kristdemokraterna till utgiftsområde 4 Rättsväsendet 720 miljoner kronor extra för Polismyndigheten, 70 miljoner kronor extra för Åklagarmyndigheten, 560 miljoner kronor extra för Sveriges Domstolar, 450 miljoner kronor extra till Kriminalvården, 20 miljoner extra till Brottsoffermyndigheten, 30 miljoner kronor till nationella insatsteam mot våldsbejakande extremism, 40 miljoner kronor till beredskapspolisen och 10 miljoner kronor till forced marriage units. Rättsväsendet förstärkts med sammanlagt 1 900 miljoner 2019 och 7 662 miljoner för hela budgetperioden. Dessutom satsar vi sammanlagt 950 miljoner på Tullverket i utgiftsområde 3 för starkare gränskontroller, samt möjliggör förstärkningar av kommunernas socialtjänst genom det förstärkta statsbidraget till kommunerna i utgiftsområde 25.

Polisen

Svensk polis har en mycket ansträngd situation. Den nya organisationen har inte gett de resultat med effektiviseringar och större lokala resurser som det fanns förhoppningar om och vilket var syftet med omorganisationen. Nu krävs stora satsningar under lång tid för att tillföra polisen rätt resurser. Vi lägger därför sammanlagt 3,8 miljarder kronor mer än den tidigare vänsterregeringen på polisen till 2021.

Vi gör det eftersom vi vill se att 10 000 fler poliser anställs till 2025. Vårt förslag är att hälften av dessa utbildas som vanligt och resterande 5 000 med en ettårig utbildning. För den sistnämnda gruppen införs en ny polisanställningsform, där både kommun och stat finansierar tjänsterna men Polismyndigheten är huvudman. Detta förslag syftar till att öka polisens effektivitet och förstärka tryggheten i hela landet.

Det behövs fler poliser, men det räcker inte som enda lösning på problemen. Den stora utmaningen är att få de som i dag arbetar som poliser att stanna kvar i yrket. Många poliser känner stor frustration och otillräcklighet i en allt tuffare arbetsmiljö. Det krävs åtgärder som förbättrar arbetssituationen för svensk polis och höjer attraktiviteten för yrket så att inte fler poliser väljer att sluta. Utan kraftiga tillskott på lönerna kommer vi inte nå målet om 10 000 fler poliser till 2025.

Kristdemokraterna menar att det finns poliser, framför allt i yttre tjänst, som har halkat efter i löneutvecklingen. Därför möjliggör vår satsning medel till en rejäl lönesatsning för dem med lägst löner. Om de medel vi avsätter skulle användas till en lönehöjning för de poliser som halkat efter skulle det räcka till mellan 4 000 och 5 000 kronor extra per månad per polis i yttre tjänst. I vår satsning på lönehöjningar finns även utrymme för höjd ob-ersättning, som framför allt träffar poliser i yttre tjänst. Dock är lönebildning en fråga för arbetsmarknadens parter, varför vi överlåter själva utformningen av en lönesatsning till dem.

De strukturella problemen inom Polismyndigheten behöver åtgärdas. För att åstadkomma detta krävs ett förstärkt ledarskap inom hela myndigheten. Lokalpolisområdescheferna har i dag inte fullt mandat att fatta beslut som rör den egna verksamheten. Lokala polischefer ska ges ett starkare mandat över verksamheten. De ska förfoga över sin egen budget och fatta anställningsbeslut och därmed bättre kunna möta de behov som finns lokalt. Vi avsätter, inom anslaget, 50 miljoner för kompetensutveckling i hela organisationen för ett stärkt polisiärt ledarskap.

Vi föreslår också att ett nytt organ inom polisen inrättas, Polisens forskningsinstitut. Av anslagsökningen avsätts 20 miljoner kronor till den verksamheten. Polisen är avgörande för att mäta effekten av olika polisiära taktiker och tillvägagångssätt och att utveckla arbetsmetoder. Det finns i dag bara en handfull polisforskare i Sverige. För att utveckla svensk polis krävs mer forskning på hur polisens arbete kan förbättras. Samtliga satsningar på polisen görs inom befintlig ram.

Kristdemokraterna ser behovet av fler civilanställda som snabbt kan frigöra polisiära resurser. Polisens arbetsuppgifter kan därmed renodlas och arbetssituationen förbättras. Civilanställda kan exempelvis avlasta i utredningsarbetet, med administration och vid gränskontrollerna. En satsning på fler civilanställda är en satsning på fler synliga poliser.

Kristdemokraterna föreslår att beredskapspolisen återinförs och avsätter 40 miljoner kronor per år till det som ett nytt anslag. Beredskapspoliser är civilpliktiga poliser som kan kallas in vid allvarliga eller omfattande störningar på samhället ur ordnings- eller säkerhetssynpunkt. På så sätt kan polisiära resurser som i dag används för exempelvis bevakning frigöras och polisens förmåga höjas. Vår satsning innebär cirka 2 000 beredskapspoliser på sikt.

Åklagarmyndigheten

Satsningarna på Polismyndigheten är viktiga, men hela rättskedjan behöver stärkas. Kristdemokraterna föreslår stora satsningar på polisen och vill genom höjda straff, begränsade straffrabatter, nya brott och fler straffskärpningsgrunder göra det kännbart att begå brott. Vi gör det eftersom brottsoffren ska få upprättelse; farliga personer ska hållas borta från samhället och sona sina brott. Med den ambitionen i ryggen är det nödvändigt att stärka hela rättskedjan, allt ifrån polis och kriminalvård till domstolar och åklagare. För att stärka Åklagarmyndigheten satsar vi 70 miljoner 2019, 130 miljoner 2020 och 170 miljoner 2021.

Liksom övriga delen av rättskedjan har Åklagarmyndigheten att hantera allt mer komplexa brottsutredningar, en växande befolkning, grövre brott, mer omfattande förundersökningar och internationell samverkan, för att nämna ett par saker. Ska rättsväsendet fungera genomgående behöver Åklagarmyndigheten rustas upp. Görs inte

detta riskerar det att få följdverkning framåt i tiden. Kompetens kommer gå förlorad när äldre anställda slutar och inte kan ersättas med nya, handläggningstider kan bli sämre, den långsiktiga kompetensuppbyggnaden blir lidande och åklagarna blir en flaskhals i rättsväsendet. Det vore inte acceptabelt och därför behövs tillskott till Åklagarmyndigheten.

Fler domstolar

I takt med att polisväsendet byggs ut och straffen skärps i nödvändig riktning kommer åklagare, domstolar och Kriminalvården få allt mer att göra. När polisen förstärks måste också de förstärkningarna synas genom hela rättskedjan. Den förra vänsterregeringen valde i budgeten för 2018 att dra ner på anslagen för både Åklagarmyndigheten och Sveriges Domstolar. Det är uppenbart att det var fel väg att gå.

Kristdemokraterna gör en kraftig förstärkning av Sveriges Domstolar i vår budget. Medlen ska främst täcka upp för ökad måltillströmning i allmän domstol och förvaltningsdomstol. Men också för förbättrad säkerhet i form av fasta säkerhetskontroller i allt fler domstolar. Behoven är stora. Hotet från den allt grövre kriminaliteten ställer högre krav på säkerhet för domstolarna, som kommer behöva förbereda sig på att skydda sig från angrepp från kriminella gäng som drabbar alla delar av rättsväsendet. De två senaste åren har antal mål som kommer till domstol ökat kraftigt. Det handlar om brottmål, familjemål och migrationsmål. När fler insatser görs för att komma åt kriminella kommer fler av dem hamna i domstol, och då kommer domstolarna behöva en förstärkning. Dessutom har vi en växande befolkning, som ytterligare ökar trycket på rättsväsendet.

Kristdemokraterna vill också se domstolar på fler platser i Sverige än idag. Sverige har centraliserat vårt domstolsväsende avsevärt de senaste två decennierna. I slutet av 1990-talet fanns 96 tingsrätter, idag finns bara 48. Sverige behöver en satsning på domstolsväsendet. Kristdemokraterna har därför aviserat att vi vill storsatsa på Sveriges domstolar. Vi vill satsa 560 miljoner kronor 2019 och 410 miljoner kronor varje år efter det för att bygga upp domstolsväsendet.

Förstärkt kriminalvård

Kriminalvården är idag hårt ansträngd. Kriminalvårdens egen bedömning är att det kommer krävas minst 5 000 anstaltsplatser och 2 400 häktesplatser till 2025 och utöver detta kommer extra platser att behövas för att avlasta vid exempelvis renoveringsbehov. Kristdemokraterna delar den ansatsen, vilket vi också redogjorde för i vår beskrivning ovan. Vi vill se fler poliser och hårdare straff för en rad olika brott. För att på allvar kunna bekämpa den grova och organiserade brottsligheten, krävs att en del ledande personer försvinner från den kriminella miljön. Det krävs att förtroendet för rättsstaten återupprättas genom att brottsoffer får rejäl upprättelse och det kräver att en del personer med stora problem nås av effektiva vårdinsatser och avhopparverksamhet inom ramen för Kriminalvårdens verksamhet.

När fängelserna blir för fullbelagda blir miljön där sämre, både för de intagna och för Kriminalvårdens personal. Våldet ökar inte, för att citera en enhetschef, linjärt utan exponentiellt i takt med att beläggningen ökar. 2018 ligger beläggningen på svenska

anstalter kring 95 procent. Det är alldeles för högt. En bra miljö i kriminalvården är en förutsättning för rehabilitering av de intagna. Kristdemokraterna föreslår därför en kraftfull förstärkning av Kriminalvårdens anslag 1:6 inom utgiftsområde 4 med 450 miljoner kronor, 600 miljoner kronor för 2020 och 800 miljoner kronor för 2021.

Motverka våldsbejakande extremism

Våldsbejakande extremism, och inte minst den våldsbejakande islamismens ökade aktivitet i Europa, innebär att Sverige måste förstärka beredskapen att förebygga, bemöta och bekämpa terrorism.

Kristdemokraterna har tidigare föreslagit förstärkningar av Säkerhetspolisen. I övergångsbudgeten menar övergångsregeringen att ett oförändrat anslag för Säkerhetspolisen skulle innebära att myndigheten inte kan upprätthålla nödvändig verksamhet. Därför höjs anslagen med 55 miljoner kronor 2019 och 69 miljoner kronor 2020. Kristdemokraterna instämmer i den förstärkningen.

Staten måste ta ett större ansvar för att motverka radikaliserings och hantera återvändare genom nationella insatsteam som operativt kan stödja kommunerna. Staten ska utforma fungerande avhopp- och anhörigstödsverksamhet, som specifikt riktar sig mot våldsbejakande islamister och som också involverar de muslimska trossamfundet i det förebyggande arbetet. Kristdemokraterna avsätter 30 miljoner kronor som nytt anslag för att stärka de nationella expertteamet mot våldsbejakande extremism 2019.

Brottsutsattas behov i fokus

Alla människor har rätt att känna sig trygga i vardagen. En minskad brottslighet är det bästa sättet att öka tryggheten. De som ändå drabbas av brott ska få stöd och hjälp till upprättelse. Att rättsväsendet lyckas med sina huvuduppgifter, det vill säga att utreda brott, gripa misstänkta och döma de skyldiga, är en del av denna upprättelse. Personer som utsatts för brott måste få information om hur rättsprocessen går till, om vilka möjligheter till stöd i processen som finns och de måste bli underrättade om vad som sker i det enskilda ärendet.

Rättsprocessen upplevs av många brottsdrabbade som påfrestande. För att orka gå igenom rättsprocessen måste brottsdrabbade få ett professionellt och medkännande bemötande av rättsväsendets myndigheter. Det kräver medvetenhet om brottsdrabbades behov och reaktioner.

Kristdemokraterna vill öka statens finansiering av vittnesstödet. I alla landets tingsrätter finns det volontärer som, helt utan ersättning, ställer upp som stöd för målsägande och vittnen. De finns där för att informera och ge stöd åt den som känner sig rädd och orolig. Stödverksamheten finansieras idag i huvudsak av Brottsofferfonden och genom donationer från företag, men saknar helt finansiering från statens sida. Stödet till brottsoffer och vittnen i rättegångar är idag underfinansierat. Det vore rimligt att staten gick in och finansierade en del. Brottsoffermyndigheten och Domstolsverket bör få i uppdrag att se över hur ett sådant ekonomiskt stöd ska vara utformat för att förbättra vittnesstödsverksamheten.

Ett långsiktigt statligt ekonomiskt stöd ska utgå till de lokala ideella brottsofferstödande verksamheterna. Till stor del har det statliga stödet till den ideella sektorns

arbete med brottsoffer utgjorts av projektbaserade pengar som utbetalats under en begränsad tidsperiod, vilket försvårar den långsiktiga planeringen för de ideella verksamheterna. Staten har flera olika finansieringskanaler för det lokala brottsofferstödjande arbetet. Dels fördelas bidrag till centralorganisationerna Roks och SKR via Socialstyrelsen, dels kan lokala kvinnojourer tillsammans med kommunen söka bidrag hos länsstyrelsen. För att skapa kontinuitet och långsiktighet i verksamheterna är det angeläget att stödet blir förutsägbart. Därför föreslås att statens bidrag till föreningar som verkar inom brottsoffersektorn ska fördelas direkt till de lokala verksamheterna av Brottsoffermyndigheten.

Brottsofferjourerna arbetar med ideella resurser och knappa medel. Kristdemokraterna vill stärka detta arbete och avsätter därför 20 miljoner kronor mer än regeringen till 1:10 Brottsoffermyndigheten för år 2019.

Bekämpa hedersbrott med forced marriage units

Kristdemokraterna vill inrätta en särskild enhet inom Polismyndigheten vars uppgift är att hjälpa flickor och pojkar som riskerar att giftas bort mot sin vilja. Sådana enheter finns i Storbritannien och i Norge och kallas forced marriage units. Både den norska och den brittiska verksamheten beskrivs som mer verksamhets- och departementsöver-skridande, vilket uppfattas som viktigt. Vidare har de ett mer aktivt arbete när det gäller utlandsärenden. Enligt uppgift har det norska teamet inte större möjlighet att agera utomlands än det svenska, men de har ett mer välutvecklat system för att hantera sådana ärenden, bland annat har särskilda rådgivare i frågor om tvångsäktenskap och könsstympling placerats vid ett antal norska utlandsmyndigheter. Länsstyrelsen Östergötland har sedan 2003 regeringens uppdrag att förebygga hedersrelaterat våld. Deras upplevelse är att handlingsutrymme, rutiner, resurser och upparbetad samverkan kring transnationella ärenden ofta saknas inom myndigheter i Sverige. Erfarenheten är också att detta saknas även vid svenska utlandsmyndigheter. Samtidigt betonar man från det svenska kompetensteamets sida att det är arbetet med att skydda barn och unga i Sverige som måste prioriteras då det är där problemet uppstår, d.v.s. innan ett eventuellt bortförande.

I Storbritannien kan man utfärda ett dokument kallat ”Forced Marriage Protection Order” som gör rättsliga åtgärder möjliga mot en förälder som inte inom en viss tid (ofta 48 timmar) återför flickan/pojken, eller kan påvisa var han eller hon finns. Det kan innebära häktning och i förlängningen fängelse i upp till sju år, om barnet inte återförs. Det gör det svårt för en familj att dölja att deras son eller dotter är bortförd och skylla på att han eller hon är på semester. Men framförallt har detta en stark preventiv effekt. Sedan 2008 har nästan 900 sådana dokument utfärdats.

För att uppnå en verksamhet som kan arbeta långsiktigt och med stöd av lagstiftning behöver det nationella kompetensteamet permanentas med befogenheter liknande det brittiska Forced Marriage Unit. En sådan verksamhet skulle behöva operera från en myndighet direkt under polisen. Kristdemokraterna föreslår därför att en enhet enligt brittisk modell inrättas inom utgiftsområde 4 under Polismyndigheten anslag 1:1. Lämpligt kunde vara att förlägga enheten hos Nationella operativa avdelningen. Vi tillför 10 miljoner kronor för detta ändamål som ett nytt anslag.

För att betona allvaret i de brott som begås i hederns namn vill Kristdemokraterna införa en lagstiftning som särreglerar hedersbrott i brottsbalken. Det ger högre skadeanståndsanspråk, verkar avskräckande och ger möjlighet att straffa fler personer än en. I dagens läge finns ett stort mörkertal då dessa brott ofta hamnar utanför brottsstatistiken. En särlagstiftning skulle ge en tydligare bild av problemets omfattning och ge ett bättre underlag för att kunna sätta in nödvändiga åtgärder.

Kristdemokraternas politik och förslag för rättsväsendets olika delar presenteras vidare i kommittémotioner om polisen, kriminalvården, brottsoffer, terrorism samt tydliga reaktioner mot brott.

Andreas Carlson (KD)

Lars Adaktusson (KD)

Ingemar Kihlström (KD)

Tuve Skånberg (KD)

Robert Halef (KD)

Mikael Oscarsson (KD)